HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2021/2022-19)

18-24 KASIM DÜNYA ANTİMİKROBİYAL FARKINDALIK HAFTASI (2021)[1]

"Farkındalığı yaygınlaştırın, direnci önleyin"
"Özenle, dikkatle yönetin"

18 KASIM AVRUPA ANTİBİYOTİK FARKINDALIK GÜNÜ (2021)[2]

"COVID-19 sürecinden antimikrobiyal direncini unutmayın."
"Antimikrobiyalleri korumak için bir arada olun"

Antimikrobiyal ilaçlar nedir? [3]

Antimikrobiyal ilaçlar, insanlarda, hayvanlarda ve bitkilerde bakteri, virüs, parazit mantar gibi mikroplardan kaynaklanan enfeksiyonları önlemek ve tedavi etmek için kullanılan ilaçlardır.

Antibiyotik nedir?

Antibiyotikler, bakteri kaynaklı enfeksiyon hastalıklarını önlemek ve tedavi etmek için kullanılan ilaçlardır. Virüs kaynaklı enfeksiyon hastalıklarına etkileri yoktur.[4]

Antibiyotik direnci nedir?

Antibiyotik direnci, bakterilerin onları öldürmek için tasarlanan ilaçları yenme yeteneğinin geliştirdiğinde ortaya çıkar. Direncin sonucu olarak, ilaçlar etkisiz hale gelir ve bu enfeksiyonlar vücutta uzun süreler kalır ve yayılma riskleri artar.[5] Antibiyotik direnci daha yüksek tıbbi maliyetlere, daha uzun süre hastanede kalmaya ve ölümlerin artmasına neden olur. Antibiyotik direnci günümüzde küresel sağlık, gıda güvenliği ve gelişimine yönelik en büyük tehditlerden biridir.[6]

Antibiyotik direnci neden oluşur?

Antibiyotik direnci, genellikle genetik değişikliklerle birlikte ve zaman içerisinde doğal olarak oluşur. Antibiyotiklerin reçete edilmeden ve gereğinden fazla kullanımı antibiyotik direncinin oluşmasını

---

[1] [Internet] https://www.euro.who.int/en/media-centre/events/events/2021/11/world-antimicrobial-awareness-week Erişim: 14.11.2021
[2] [Internet] https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/european-antibiotic-awareness-day-eaad-2021 Erişim: 14.11.2021
[3] [Internet] https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/antimicrobial-resistance Erişim: 14.11.2021
[4] [Internet] https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/antibiotic-resistance Erişim: 14.11.2021
[5] [Internet]https://www.cdc.gov/drugresistance/about.html#:~:text=Antibiotic%20resistance%20happens%20when%20germs,and%20sometimes%20impossible%2C%20to%20treat Erişim: 14.11.2021
[6] [Internet] https://www.who.int/news/item/19-06-2019-new-multi-partner-trust-fund-launched-to-combat-antimicrobial-resistance-globally Erişim: 14.11.2021

Bu dokuman, Dr. Alican Güneş tarafından, Dr. Dilek Aslan danışmanlığında 15.11.2021 tarihinde hazırlanmıştır.
Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik,vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:
Güneş A, Aslan D. 18 Kasım Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü Bilgilendirme Notu-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2021/2022-19-[Internet] http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/. Erişim:15.11.2021

hızlandırır.[6]

Dirençli bakteriler her yıl ortalama 750.000 ölüme sebep olmaktadır. Radikal adımlar atılmazsa bu sayının çarpıcı bir şekilde artacağı tahmin edilmektedir. Antibiyotik direnci, küresel sağlığa yönelik en büyük adımlardan biri haline gelmiştir.[7]

Gereksiz ve yanlış antibiyotik kullanımlarının önüne geçilmesi ve antibiyotik direncinin azaltılması için toplumsal farkındalık oluşturmak adına 2008 yılından bu yana 18 Kasım "Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü" olarak belirlenmiştir.[8] Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (ECDC) tarafından 18 Kasım 2021'da Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü'nde yapılması planlanan bir etkinlik hazırlanmıştır. Bu yılın teması "***COVID-19 sürecinden antimikrobiyal direncini unutmayın. Antimikrobiyalleri korumak için bir arada olun***" şeklinde belirlenmiştir.[9]

Dünya Antimikrobiyal Direnci Önleme Haftası nedeniyle "Tek Sağlık" yaklaşımı bir kez daha önemle vurgulanmaktadır. Tek sağlık, insan, hayvan ve ekosistem bütünlüğünü dikkate alan tümelci bir yaklaşımdır.[10]

Antibiyotik direncinin yayılmasını önlemek ve kontrol edebilmek için neler yapılabilir? [4]

- ✓ Antibiyotikler yalnızca hekim tarafından reçete edildiğinde kullanılmalıdır.
- ✓ Hekim antibiyotiğin gereksiz olduğunu belirttiğinde ısrarcı olunmamalıdır.
- ✓ Antibiyotik kullanırken daima hekimin doz ve süre tavsiyelerine uyulmalıdır.
- ✓ Yarım kalmış antibiyotik kutuları tekrar kullanılmamalı ya da başkalarıyla paylaşılmamalıdır.
- ✓ Düzenli olarak elleri yıkayarak, hijyenik olarak yiyecek hazırlayarak, hastalarla yakın temastan kaçınarak ve aşı ile korunmanın mümkün olduğu hastalıklarda aşı yaptırılarak hastalıklara karşı korunma sağlanmalıdır.
- ✓ Dünya Sağlık Örgütü'nün ''Daha Güvenli Yiyeceklere Giden Beş Anahtar''ını takip ederek (hijyenik olarak) gıda hazırlanmalı (temiz tutun, çiğ ve pişmiş olun, iyice pişirin, yiyecekleri güvenli sıcaklıklarda tutun, güvenli su ve ham maddeler kullanın) ve sağlıklı hayvanlarda büyümenin teşviki veya hastalığın önlenmesi için antibiyotik kullanılmadan üretilen yiyecekler tercih edilmelidir.

"Farkındalığı yaygınlaştırın, direnci önleyin"
"COVID-19 sürecinden antimikrobiyal direncini unutmayın."
"Antimikrobiyalleri korumak için bir arada olun"

[7] [Internet] https://www.reactgroup.org/antibiotic-resistance/the-threat/ Erişim: 14.11.2021
[8] [Internet] https://antibiotic.ecdc.europa.eu/en/about Erişim: 14.11.2021
[9] [Internet] https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/european-antibiotic-awareness-day-eaad-2021 Erişim: 14.11.2021
[10] [Internet] https://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/antimicrobial-resistance/education,-awareness-and-behaviour-change/infographics/infographic-amr-and-covid-19 Erişim: 14.11.2021